

Seksualna orijentacija

Dominic Davies

Prevela: Milan Đurić

Seksualna orijentacija odnosi se na obrazac emotivne, romantične ili seksualne privlačnosti prema muškarcima, ženama, i muškarima i ženama, nijednom rodu, ili prema nekom drugom rodu. U tradicionalnijem smislu, možemo gledati na seksualnu orijentaciju kao na heteroseksualnu, lezbejsku/gej ili biseksualnu, ali javlja se sve više podataka koji upućuju na to da neke ljude ne privlače ni žene ni muškarci, i radije se identifikuju kao aseksualni/e, a raste svest o postojanju osoba koje privlače osobe koje se mogu identifikovati kao Treći rod (npr. hidžre su nedavno zakonski priznate u Indiji, Bangladešu i Pakistanu), a na zapadu ova vrsta orijentacije može biti sagledana kao trans, kada vas privlače ljudi koji su transseksualni.

Ovo poglavlje će se najviše baviti homoseksualnošću i biseksualnošću, iako kako očekujemo do sledećeg izdanja ovog rada, imaćemo priliku da vidimo više novih publikacija na temu i aseksualnosti i trans osoba.

Istorijat homo i biseksualnosti

Antropolozi i istoričari nailazili su na najrazličitije načine predstavljanja homoseksualnosti i biseksualnosti širom sveta i to od najranijih perioda. U nekim kulturama, homoseksualnost je viđena kao prirodna i normalna varijacija ljudske seksualnosti, u drugim su istopolni odnosi nešto što se ohrabrivalo ili čemu je pridodavan viši status, a pak trećim, homoseksualnost je stigmatizovana i progonjena. Ono što je pak jasno, nekome ko je proučavao ova pitanja, je to da je istopolna želja prirodna pojava. Neki ljudi gledaju na svoju homo i biseksualnost kao na *esencijalni* deo svoje prirode. Takve osobe mogu reći, 'Rođen/a sam ovakav/va'. Mogu da vam pruže primere istopolne želje i privlačnosti koja seže u detinjstvo kako bi podržali/e svoje iskustvo. Drugi/e će pak reći da su oni/e odabrali/e svoju seksualnost ili da su čak ispobali/e seksualne odnose sa 'suprotnim' polom, ili samo jednim rodnom, i više vole iz različitih razloga da imaju odnose sa istim polom. Generalno gledano, gej muškarci imaju tendenciju da se naslanjaju na esencijalističke ideje (da su rođeni tako) prilikom objašnjavanja svoje homoseksualnosti, dok će se lezbejke i biseksualci/ke radije koristiti argumentom 'izbora'.

Izbor seksualnih partnera nekih osoba varira s vremenom ili u zavisnosti od situacije, neki/e su zbunjeni/e i radoznali/e, drugi/e eksperimentišu, dok pak treći nemaju seksualne odnose, ili nemaju želju za seksom. Postoji širok dijapazon izražavanja seksualne želje i ponašanja, kao i 'seksualnog identiteta'.

Sociološki gledano, mišljena o homoseksualnosti podeljena su u dva tabora. Postoje oni koji na seksualni identitet gledaju kao na društveni ili kulturni konstrukt koji je situacijski određen (zavisi od mesta i vremena). U tom pogledu, homoseksualnost, recimo, na Tajlandu, staroj Grčkoj, ili Pakistanu ima malo veze sa modernim gej muškarcima koji žive recimo u Londonu ili Njujorku. Drugi tvrde, da pošto postoje dokazi o osobama koji/e su oduvek bile gej, u svim kulturama i kroz vreme, da postoji nešto esencijalističko ili prirodno u vezi sa homoseksualnim identitetom. Ovi argumenti se dalje nastavljaju i dokazi koji podržavaju oba ova stanovišta se gomilaju. Da li je seksualnost određena prirodom (esencijaizam), ili odgojom (socijalni konstruktivizam)? Osobe koje se trude da razumeju zašto su lezbejke, gej ili biseksualci/ke naći će dosta dokaza kojim će potkrepiti teorije homoseksualnosti i biseksualnosti kao ili esencijalističke ili socijalno konstruktivističke. Većina lezbejki, gej i biseksualaca/ki, ipak, se malo interesuje zašto su takvi/e – to je prosto jedna datost.

Gran (1990), naglašava činjenicu da u mnogim kulturama lezbejke i gej muškarci svojim ponašanjem i shvatanjima pokazuju društvu na koji način ono samo gleda na stvari kao što su seks, rod i seksualnost. Oni/e pokazuju različite načine na koji se može biti muškarac ili žena, i način na koji se ove stvari manifestuju. U nekim društvima ovo je podržano kroz kulturu, u

drugim postoje zasebne supkulture koje pružaju podršku lezbejkama, gejevima i biseksualcima/kama.

Ljudi različitih seksualnih orijentacija bili su međ skupinom evropskih veštica i njihovih obreda – tokom perioda od 400 godina, sedam miliona veštica/aca bili/e su spaljeni na gomilama kao pederi (ne prosto na gomili drva, već su te gomile bile sačinjene od ljudskih tela – postoje i dokazi da su mnogi od ovih osoba bili gej muškarci koji su bili zadavljeni (Gran, 1990). To su bili šamani i plemenski doktori i doktorke među Američkim Indijancima (gde su mnoga plemena, uključujući i Sijukse, Čiroki i Navaho Indijance odobravali istopolnu ljubav i jako je poštovali). Lezbejke, gej i biseksualne osobe bili su prezreni/e, mučeni/e i ubijani/e između ostalih, od strane nacista u Nemačkoj, i u današnjem Iranu, Kini i drugde.

Iako su pojedinci/ke međ LGBT populacijom učestvovali/e i u heteroseksualnim i lezbejskim, gej i biseksualnim zajednicama i kulturama, postoji nevidljiva nit koja povezuje sve seksualne manjine. Ova nit je način na koji su se lezbejke, gejevi i biseksualci/ke manifestovali/e i radili/e u okviru društva širom sveta kako bi olakšali/e krossover na način na koji rodovi operišu međ sobom. Kada se lezbejka ošiša na kratko i nosi 'mušku' odeću, ona ne pokušava da izgleda kao muškarac. Ona pokazuje drugačiji način bivanja ženom, u kom ona, kao žena, definiše kako izgleda, pre nego da dozvoli muškarcima da oni odrede kako bi ona trebalo da izgleda. Gej muškarac koji nosi kemp, možda i feminizirani odevni predmet, široke košulje pastelnih boja, ne pokušava da izgleda kao žena, već da pokaže drugačiji način na koji se može biti muškarcem. Postoji i snaga koja dolazi od bivanja sposobnim da ponovo osmislite sebe, i od kreiranja različitih načina na koji ćete biti ono ko i šta jeste.

Tek je 1992. Svetska zdravstvena organizacija sklonila homoseksualnost sa svoje liste *Međunarodne klasifikacije bolesti* (ICD9). To je bilo dvadeset godina nakon što je Američka psihijatrijska asocijacija deklasifikovala homoseksualnost iz *Dijagnostičkog i statističkog priručnika III*. Još uvek ima dosta doktora, posebno onih koji rade u sektoru mentalnog zdravlja, koji pogrešno veruju da je biti lezbejka, gej ili biseksualna osoba zapravo bolest ili perverzija (Bartlet, Smit i King, 2009).

Terapeuti/kinje koji su prošli kurseve za rodni i seksualni diverzitet veruju da je *homofobija* odgovorna za mentalni bol i probleme (King et al. 2008). Homofobija znači strah, bojazan od ili mržnju prema homoseksualcima ili homoseksualnosti (Vajnberg, 1972; videti takođe Dejvis, 1996a za više o homofobiji i heteroseksizmu). 'Bifobija' se odnosi na ekvivalentne stavove prema biseksualnosti od strane heteroseksualaca/ki ili gej ljudi.

Već preko 100 godina većina profesionalaca/ki koji su bili/e spremni/e da pomognu, gledali/e su na homoseksualnost kao na bolest. Neka od najgorih zverstava bila su počinjena od strane ljudi navodno posvećenih pomaganju i podržavanju osoba, u ime pokušaja da ih izleče od ovih 'bolesti'. Lezbejke i gej muškarci bili/e su podvrgavani/e elektrošok terapiji, averzivnoj terapiji i užasnim pokušajima psihohirurgije. Drugi/e su bili podvrgnuti/e dugotrajnoj, intenzivnoj psihoterapiji gde su se hvatali/e u koštac sa svojim prirodnom željom da vole nekog istog roda, i sa stavom društva (a često i sa stavom terapeuta/kinje), da je to bolesno i perverzno. Deklasifikacija homoseksualnosti kao mentalnog oboljenja doprinela je kraju ovih neobičnih progona. Takođe je upitan, način na koje se određene savetodavne grupe koje se identifikuju kao 'hrišćanske', tražile način na 'izleče' lezbejke, gejeve i biseksualce/ke. Vrebajući zbunjene i ranjive osobe na ovaj način, oni/e koji/e imaju religijske ili moralne prigovore prema homoseksualnosti nastavljaju da se predstavljaju kao neko ko 'pomaže drugima', na taj način kaljajući koncept pomaganja i izazivajući veliku bol i štetu kod svojih klijenata/kinja.

Homofobija kao patologija

Poslednje tri decenije bile su svedok slabog rasta onoga što se polako odomaćilo kao seksualno afirmativni (ili gej afirmativni) modeli terapije. Ovaj posao, preuzet većinom od strane lezbejki, gej i biseksualnih terapeuta/kinja u SAD i Evropi, nastojao je da pokaže

nepatološke načine gledanja na homoseksualnost i biseksualnost. Mejlon opisuje gej afirmativnu terapiju na sledeći način:

“Gej afirmativna psihoterapija nije nezavisan sistem psihoterapije. Ona pre predstavlja poseban spektar psihološkog znanja, koje dovodi u pitanje tradicionalni stav, da su homoseksualna želja i fiksirane homoseksualne orijentacije patološke. Gej afirmativna terapija koristi se tradicionalnim psihoterapautskim metodama, ali kreće iz netradicionalne perspektive. Ovaj pristup gleda na homofobiju kao na glavni patološku varijablu u razvoju određenih simptomatičnih stanja međ mladim gej muškarcima”. (1982:69)

Koncept ‘gej afirmacije’ ima svoje protivnike/ce međ lezbejskim i gej terapeutima. Du Plok (1997) i Ratigan (1998), su imeđu ostalih s pravom doveli u pitanje to ko ili šta se afirmiše u okviru gej afirmativne terapije. Ovaj termin može da znači da terapeut/kinja daje dozvolu i ohrabruje klijenta/kinju da bude gej/lezbejka. To klijentu/kinji može da oteža proces istraživanja sopstvenih negativnih, internalizovanih, opresivnih struktura, pošto oseća da one neće biti prihvaćene ili odobrene od strane njegovog/nog gej afirmativnog terapeuta. Za gej afirmativnost se kaže da ume da isključuje druge seksualne manjine ili osobe drugačije rodne opredeljenosti. Jedan neutralniji termin, koji se sve više upotrebljava, je *terapija rodnog i seksualnog diverziteta*. Dodavanje *roda* u naziv ukazuje na sve veći broj veza između rodnog identiteta i seksualnog identiteta kao i pažnju, koja je odlika savremnog trenutka, pažnju prema različitim modelima odnosa i životnih stilova (Cormier-Otaño i Davies 2012).

Ovakvi nepatološki pristupi polako se uključuju u nastavni program evropskog programa za terapijsku obuku. Nažalost, vrlo je mali broj kurseva u kojima se oni nalaze u okviru glavnog nastavnog programa instituta za obuku. Čest je slučaj da se uvode na zahtev studenata (uglavnom lezbejki i gejeva), i ponekad se njima bavi kroz studije koje se sprovode na ličnu inicijativu (Davies, 1996b, Davies, 2007). Ovakva marginalizacija tema terapije seksualne različitosti jedino ima za cilj perpetuiranje i jačanje patoloških modela.

Kejlef (1986), prilikom razmatranja etičkih pitanja u vezi sa savetovanjem kulturno različitih (gde ona uključuje lezbejke, gejeve i biseksualne osobe), postavlja pitanje kako terapeuti/kinje koji/e završavaju programe koji ne uključuju kurseve za rad sa kulturnim manjinama, mogu da na etički način rade sa ovim populacijama. Pošto formalno obrazovanje predstavlja proces socijalizacije kojim se prenose vrednosti dominantne kulture, većina programa za terapijsku obuku i savetovanje, putem rada i prakse, nastavljaju da istražuju lični razvoj, seksualna, rodna, partnerska i porodična pitanja, isključivo kroz heteroseksualni kontekst (Iasenza, 1989).

Posledice homofobije i seksizma na gej, lezbejsku I biseksualnu populaciju

Stres kao posledica življenja sa stigmatizovanim identitetom, gde se na osobu gleda kao na ‘ludu, zlu i opasnu’, dokazano je da ima loš uticaj na mentalno zdravlje (King et al 2008, King et al 2003, Rivers, 2004). Lezbejke, gej i biseksualne osobe mogu da u nekom smislu osećaju sramotu zbog svoje seksualnosti, a ova vrsta *internalizovane homofobije* može da prouzrokuje nizak nivo samopoštovanja, dovede do uzimanja supstanci kao što su droga i alkohol, preteranog rada kao načina da se osoba dokaže kao vredna, i izbegavanja skretanja pažnje na sebe. Lezbejke, gej i biseksualne osobe su takođe izložene diskriminaciji i nasilju. U jednom istraživanju *Queer Bashing*, Stonewall (1996), pokazano je da je 34% gej i biseksualnih osoba, kao i 24% žena pretrpelo fizičko nasilje zbog svoje seksualnosti. U drugom istraživanju, ista organizacija (Stonewall, 1993) saznala je da je 37% njih iskusilo diskriminaciju na random mestu, a skoro polovina ispitanika/ca (48%), su bili/e maltretirani/e zbog svoje seksualnosti.

Čak iako u Ujedinjenom Kraljevstvu sada postoji antidiskriminacioni zakon koji štiti od diskriminacije na radnom mestu, i dalje postoji klima straha među mnogim lezbejkama, gejevima i biseksualnim osobama da bi se ona mogla desiti, i naravno, osoba ne mora da ima

iskustvo sa diskriminacijom, da bi se iste bojala. To znači da su skoro sve lezbejke, gejevi i biseksualne osobe slabe kada su u pitanju anksioznost i loša organizacija.

Međutim, ne postoje jedino negativne posledice života sa stigmatizovanim identitetom. Lezbejke, gejevi i biseksualne osobe, koje su iskrene i opuštene u pogledu svoje seksualnosti, često imaju snažan osećaj identiteta u odnosu na heteoseksualce/ke koji se ispoljava kroz 'različiti, a jednaki'. Ove razlike ponekad dovode do slobode da sebe ponovo osmisle sa novim vrednostima i stavovima koji podržavaju njihove individualne i kolektivne identitete. Lezbejke, gejevi i biseksualne osobe su možda previše kritikovale heteroseksualni životni stil i identitet, i odlučili/e da je to nije u redu. Njihova kultura, kao i kulture drugih diskriminiranih grupa (Jevreja, Afro-Karibljana, itd), slavi diverzitet i različite perspektive u umetnosti, muzici, književnosti i ostalim oblicima ljudskog izražavanja.

Sažetak i ključni pojmovi

Nemojte pretpostavljati da je seksualna orijentacija klijenta/kinje uzrok njihovih problema. Lezbejke, gejevi i biseksualne osobe mogu doći na terapiju ili savetovanje zbog spektra životnih situacija (raskid veze, tuga, anksioznost, depresija, stres na poslu, itd). Većina ovih problema ima malo direktne veze sa njihovom seksualnošću, iako su često obojeni iskustvom pripadanja seksualnoj manjini u društvu koje je diskriminatorski nastrojeno.

Nemojte pretpostavljati kada je u pitanju nečija seksualnost. Mnogi oženjeni, navodno heteroseksualni muškarci imaju seksualne odnose sa pripadnicima svog pola. Značajan broj gej muškaraca ima seksualne odnose sa ženama. Ovo je jednako tačno i kada su žene u pitanju. Ohrabrite klijente/kinje da se sami odrede i definišu.

Nemojte pretpostavljati ni kada su životni stilovi klijenata/kinja u pitanju. Klijenti/kinje mogu imati različite predstave o tome šta znači biti u vezi ('monogamija' ne mora biti norma), ili šta znači biti porodica (mnoge/i lezbejke, gejevi i biseksualne osobe smatraće svoje prijatelje svojom porodicom). Lezbejke, gejevi i biseksualni/e klijenti/kinje mogu želeti da budu roditelji ili mogu već biti uključeni/e u brigu o deci. One/i mogu da se ne osećaju prijatno u postojećim gej ili lezbejskim kulturama, isto tako. Budite svesni klijentove/kinjine povećane opreznosti, i toga da ćete možda biti stavljeni/e na test homofobije i heteroseksizma. Radite na ovim stvarima i potrudite se da saznate što više o lezbejskim, gej i biseksualnim kulturama i životnim stilovima. Budite iskreni/e kada je vaše iskustvo u pitanju i radite ka tome da stvorite jedan otvoren i neodbrambeni odnos.

Razmišljajte o svojim stavovima o i iskustvima sa svojom seksualnošću i homoseksualnošću, posebno. Da biste bili sposobni da dobro radite sa klijentima/kinjama koji/e su seksualno različiti/e, treba da se osećate dobro u svojoj koži, u pogledu svoje seksualnosti, i treba da ste preispitali/e svoja verovanja, osećanja i predrasude u vezi sa istopolnom ljubavlju i privlačnošću, jer ih svi imamo. Terapeut/kinja koji/a tvrdi da nema predrasuda, je neko koga treba izbegavati, jer im je nivo samosvesti najverovatnije nizak. Terapeuti/kinje će možda poželeti da razmotre kakav uticaj na terapijski odnos može da postoji u radu sa seksualno različitim klijentom/kinjom, ukoliko prethodno ne preispitaju svoje stavove.

Ka dobroj praksi

Postoje možda tri glavna načina uz pomoć kojih možemo da se pripremimo za rad sa osobama čija se seksualna orijentacija razlikuje od naše.

Trening radionice, koje podrazumevaju didaktičke i istraživačke prezentacije o rodu i psihologiji seksualnog diverziteta, uključujući tu i različite modele *coming out-a*/autovanja (vidi Davies, 1996c), kako se nositi sa internalizovanom homofobijom i višestrukim identitetima, kao i socijalni i politički kontekst života sa identitetom koji je rodno i seksualno različit. Možda i najvažnije, iskustvene vežbe koje za cilj imaju da se pozabave našim stavovima, iskustvima i znanjem o biseksualnosti i homoseksualnosti, kao i više razumevanja naše sopstvene seksualnosti. Vodeći trening posrednik u ovom polju je Pink Therapy

(www.pinktherapy.com), koji redovno organizuju radionice i kurseve za terapeute/kinje koji žele da poboljšaju svoje znanje i veštine u ovoj oblasti.

Individualna terapija i samosvesni rad na istraživanju sopstvenih seksualnih istorija, sa terapeutima/kinjama koji su i sami/e odradili sve što je potrebno, što i samo dovodi do jedne komplikacije: gde naći takve osobe? Pored ovoga, posebna supervizija/konsultacija je poželjna od strane terapeuta/kinja koje imaju iskustva u ovom polju.

Provoditi vreme sa lezbejkama, gejevima i biseksualnim osobama na poslu i u slobodno vreme. Lični kontakti kroz autentično prijateljstvo su se pokazali kao moćan način za promenu mišljenja i ponašanja. Uključite se društveno ili politički u lezbejske, gej i biseksualne zajednice. Mantei kaže, 'Ne postoji prečica ka uključenosti i prihvatanju od strane lokalnih zajednica, tako da znaju da ste osoba od poverenja i neko ko pruža podršku', (1997: 31).

Reference:

- Bartlett, A., Smith, G. and King, M. (2009) The response of mental health professionals to clients seeking help to change or redirect sexual orientation. *BMC Psychiatry* 9 (11) available online: <http://www.biomedcentral.com/1471-244X/9/11>
- BACP (2002) *Ethical Framework for Good Practice in Counselling and Psychotherapy*. Rugby: British Association for Counselling and Psychotherapy.
- Cayleff, S. (1986) Ethical issues in counselling gender, race and culturally distinct groups. *Journal of Counseling Development*, 64 (5): 345–347.
- Davies, D. (1996a) Homophobia and heterosexism. In D. Davies and C. Neal (eds), *Pink Therapy: A Guide for Counsellors and Therapists Working with Lesbian, Gay and Bisexual Clients*. Buckingham: Open University Press.
- Davies, D. (1996b) Towards a model of gay affirmative therapy. In D. Davies and C. Neal (eds), *Pink Therapy: A Guide for Counsellors and Therapists Working with Lesbian, Gay and Bisexual Clients*. Buckingham: Open University Press.
- Davies, D. (1996c) Working with people coming out. In D. Davies and C. Neal (eds), *Pink Therapy: A Guide for Counsellors and Therapists Working with Lesbian, Gay and Bisexual Clients*. Buckingham: Open University Press.
- Davies, D. (2007) Not in front of the students. *Therapy Today* February pp. 18-21.
- du Plock, S. (1997) Sexual misconceptions: a critique of gay affirmative therapy and some thoughts on an existential-phenomenological theory of sexual orientation. *Journal of the Society for Existential Analysis*, 8 (2): 56–71.
- Grahn, J. (1990) *Another Mother Tongue: Gay Words, Gay Worlds*. Boston, MA: Beacon Press.
- Iasenza, S. (1989) Some challenges of integrating sexual orientations into counselor training and research. *Journal of Counseling and Development*, 68: 73–76.
- King M, McKeown E, Warner J, Ramsay A, Johnson K, Cort C, Wright L, Blizard R, Davidson O (2003) Mental health and quality of life of gay men and lesbians in England and Wales: a controlled, cross-sectional study. *British Journal of Psychiatry* 183:552-558.
- King, M. Semlyen, J. See Tai, S. Killaspy, H, Osborn, D. Popelyuk, D. Nazareth, I. (2008) A systematic review of mental disorder, suicide, and deliberate self harm in lesbian, gay and bisexual people. *BMC Psychiatry* 8 (70) available online: <http://www.biomedcentral.com/1471-244X/8/70>
- Manthei, R. (1997) *Counselling: The Skills of Finding Solutions to Problems*. London: Routledge.
- Maylon, A. (1982) Psychotherapeutic implications of internalized homophobia in gay men. In J. Gonsiorek (ed.), *Homosexuality and Psychotherapy*. New York: Haworth Press.
- Ratigan, B. (1998) Psychoanalysis and male homosexuality: queer bedfellows? In C. Shelley (ed.), *Contemporary Perspectives on Psychotherapy and Homosexualities*. London: Free Association Books.
- Rivers, I. (2004) Recollections of bullying at school and their long term implications for lesbians, gay men and bisexuals. *Crisis* 24 (5).
- Stonewall (1993) *Less Equal than Others: A Survey of Lesbians and Gay Men at Work*.

London: Stonewall.
Stonewall (1996) *Queer Bashing: A National Survey of Hate Crimes against Lesbians and Gay Men*. London: Stonewall.
Weinberg, G. (1972) *Society and the Healthy Homosexual*. New York: St Martin's Press.

Sugestije za čitanje:

Carrroll, L. (2010) *Counselling Sexual and Gender Minorities*. Ohio USA: Merrill/Pearson.
Clarke, V. Ellis, S.J, Peel, E, Riggs, D.W. *Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Queer Psychology*. Cambridge: Cambridge University Press.
Davies, D. and Neal, C. (eds) (1996) *Pink Therapy: A Guide for Counsellors and Therapists Working with Lesbian, Gay and Bisexual Clients*. Buckingham: Open University Press.

Autori:

Dominic Davies je saradnik Britanske Asocijacije za Savetovanje i Psihoterapiju (BACP) I BACP registrovani terapeut senior koji radi sa rodnim i seksualnim različitostima već 30 godina. Takođe je i direktor Pink Terapije, najveće nezavisne terapeutske organizacije u Ujedinjenom Kraljevstvu koja je specijalizovana za rad sa rodno i seksualno različitim klijentima. On je ko-urednik (sa Charles-om Neal-om) trilogije knjiga o Pink Terapiji i napisao je i opsežno predavao na temu terapije seksualnih različitosti u Ujedinjenom Kraljevstvu i internacionalno. On je napredni akreditovani GSD terapeut Pink Terapije.
dominic.davies@pinktherapy.com

Prevoditeljka:

Milan Đurić je psihološki savetnik, terapeut i aktivista, sa više međunarodnih nagrada. Osnivač je prvog LGBT SOS Telefona, autor i voditelj prve radio emisije za LGBT osobe „Gayming”, Radio 202, organizator prve parade ponosa u Beogradu Pride 2001., osnivač prvog programa podrške za trans osobe u Srbiji, Rome i Romkinje LGBTIQ i drugo. Pokretač različitih istraživanja u oblasti rodnog identiteta, seksualne orijentacije, diskriminacije i nasilja. Radi i kao savetnik republičkog Zaštitnika građana u Savetu za rodnu ravnopravnost. Prevodilac i autor više naučnih tekstova iz oblasti queer teorije. Student Internacionalne Letnje Škole Pink Terapije 2011.
Kontakt: adwaitamilan@gmail.com

Pink Terapija je najveća nezavisna organizacije za terapiju i edukaciju u Ujedinjenom Kraljevstvu koja je specijalizovana za rad sa širokim opsegom rodnih i seksualnih različitosti. Osnovani od strane Dominic Davies-a 1999. godine, smatrani smo za vodeću organizaciju u ovoj oblasti od strane svih UK terapijskih organizacija. Jedini omogućavamo dobijanje univerzitetski akreditovane specijalističke diplome iz Terapije rodne i seksualne različitosti u Evropi, što je privuklo terapeute iz UK, Holandije, Singapura i Australije. Mi takođe vodimo šestodnevnu intenzivnu **Internacionalnu Letnju Školu** u koju terapeuti širom sveta dolaze da studiraju. Pink Terapija nudi obuku, kliničke konsultacije, superviziju i konsultacije za terapeute preko okeana putem Skypa ili uživo.

Prošle godine smo ponovo lansirali naš internet Rečnik Pink Terapeuta koji sada uključuje terapeute širom sveta i naš web sajt sadrži vredne sekcije Znanja o resursima za samopomoć i preporučenu literaturu, snimke. www.pinktherapy.com Mi smo aktivni na društvenim mrežama. Pratite nas na Facebook-u (Pink Therapy), Twitter-u (PinkTherapyUK), Tumblr-u (PinkTherapyUK.tumblr.com) and LinkedIN-u (Pink Therapy International).